

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 233

Maribor, petek 12. oktobra 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesočno, prejemav v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglesi po tarifu

Oglobe sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nova gradbena katastrofa v Pragi

NOCOJ OPOLNOČI SE JE PORUŠILA V PRAGI ŠE ENA ŠTIRINADSTROPNA NOVA HIŠA. — STRAŠNO RAZBURJENJE V MESTU. — NESOLIDNOST NOVIH ZGRADB. — POGREB ŽRTEV NA PORIČU BO V NEDELJO DOPOLDNE NA STROŠKE MESTNE OBČINE.

PRAGA, 12. oktobra. Kakor vse kaže, stavenih katastrof v Pragi še ne bo konec. Ni se še poleglo razburjenje radi strahovite gradbene katastrofe na Pořiču, kjer se je porušila nova sedemnadstropna hiša in že je sledila nova gradbena katastrofa, ki pa čisto po naključju ni zahtevala človeških žrtev.

Nocoj, ravno okrog polnoči, se je namreč porušila neka nova stavba v predmestju Libnu. V bližini strojnih tovarn »Praha« poleg kolodvora sta bili pred dnevi dograjeni dve novi štirinadstropni hiši. Temelji so bili iz betona, gornji deli stavb pa so bili zidani iz opeke.

Kmalu po polnoči je nenadoma nastalo strahovito ropotanje in pokanje, kakor da bi razsajal potres. Prebivalci so večinoma zbežali na ulico, kjer so na veliko začudenje zapazili, da se je ena od obeh novih hiš porušila. Prilifčni prostori so bili že zasedeni in je le golemu slučaju pripisati, da ni bilo človeških žrtev.

Opolnoči je namreč ravno prišel mi mo nočni čuvaj za zaklepanje vrat. Na svojo grozo je zapazil, da se je začela strava močno nagibati. Prišel je takoj klicati na pomoč ter s kamenjem razbil vse šipe na oknih pritičnih stanovanj, da je tako zbudil stranke in jih opozoril na neizogibno pretečo nevarnost in katastrofo. Stranke so res v največji naglici še pravočasno zapustile svoja bivališča in zbežale na ulico. Kmalu nato je sledila katastrofa in se je hiša med strašnim grmenjem in prasketanjem porušila do tal. Iz razvalin štrli le tramovje. Od drobcev kamena je bilo nekaj oseb lažje ranjenih, dočim vsaj po dosedanjih ugotovitvah nikogar ne pogrešajo.

Tudi druga nova stavba se že nevarno nagiba in je pričakovati, da se vsak hip poruši. Gre zopet za preslab gradbeni material. Po vsem mestu vlada vedno večje razburjenje in ogorčenje nad skrajno malomarnostjo in lahkomišelnostjo gradbenikov.

PRAGA, 12. oktobra. Reševalna dela na razvalinah poslopa na Pořiču, ki se je podrlo, se nadaljujejo. Po mnenju strkovnjakov pa bo trajalo odstranjevanje ruševin še najmanj teden dni. V četrtek popoldne so potegnili izpod razvalin nekega delavca, ki je bil še pri življenju, a je potem že med prevozom v bolnico podlegel težkim poškodbam. Dosedaj so našli že 31 trupel, celotno število pa bo gotovo še znatno večje. Precej nade, da bo morda le še mogoče rešiti več zakopanih delavcev sigurne smrti, je vzbudila izjava junaškega delavca Krala, da je iz neke odprtine, do katre je prišel po 15 metrov globokem rovu, izkopanem iz ceste, jasno slišal 12 udarcev. Takoj so bila ustavljena reševalna dela na vseh ostalih krajih in je bila vsa pomoč osredotočena na to točko. Toda zaman. Nada se je izkazala kot neupravičena. Kral se je najbrže prevaril in zamenjal dozdevne udarce z odmevi korakov delavcev, zaposlenih na razvalinah. Raz-

burjenje nad lahkomišelnostjo stavenikov je vedno večje in to tembolj, ker je sedaj nepobitno dokazano, da se je uporabljal tudi preslab gradbeni material. Sočutje s svojci žrtev je splošno. Prirejanih je že več javnih in privatnih zbirk. Predsednik Masaryk je poklonil v ta namen 150.00 Kč.

PRAGA, 12. oktobra. Katastrofa na Pořiču zavzema vedno večje dimenzije. Reševalna dela so silno težavna in izgubljena je tudi že zadnja nada, da bi našli pod ruševinami še koga živega. Dosedaj pogrešajo še 20 delavcev. Računa se, da znaša skupno število mrtvih 50. Tudi stanje ranjenecv v bolnicah je vse prej kot razveseljivo. Že štirje so podlegli poškodbam. Tekom letošnje gradbene sezone se je porušilo v Pragi nič manj kot 7 novih hiš. V parlamentu se pričakuje zelo viharne debate. Skoro vsi klubi so že vložili ostre interpelacije in zahtevajo takojšnje sklicanje zbornice. Senatu je bil že včeraj predložen zakonski načrt, ki naj bi preprečil slične katastrofe. Praška občina pa je že sama odredila komisijsalni ogled vseh novih zgradb, ki so bile zgrajene v zadnjih 10. letih. Kjer bodo ugotovljeni kakšni nedostatki, bodo hiše takoj izpraznjene in se ne bodo smele uporabljati toliko časa, dokler ne bodo nedostatki odpravljani in odstranjena vsaka nevarnost.

Trupla žrtev gradbene katastrofe na Pořiču so razstavljena v centralni mrtvašnici v svrhu identifikacije. Pogreb se bo vršil v nedeljo dopoldne na stroške praške mestne občine in je pričakovati velikansko udeležbo ljudstva.

V pričakovanju „Zeppelina“ v Ameriki

MADRID, 12. oktobra. Ob 10.30 zvečer so španske radio-postaje zaman skušale priti v zvezo z zrakoplovom »Graf Zeppelin«, ki je na potu v Ameriko.

BARCELONA, 12. oktobra. »Graf Zeppelin« se je moral pri poletu nad mestom boriti s hudimi nasprotnimi viharji. Njegova hitrost je znašala 80 km na uro.

NEW-YORK, 12. oktobra. Ameriški zrakoplov »Los Angelos« je prispel včeraj z vso posadko v Lakehurst, da se udeležijo sprejema Zeppelina, ki ga pričakujejo za soboto opoldne ali najkasneje soboto zvečer.

Težka železniška nesreča v Srbiji.

Na novi ozkotirni progi Obrenovac-Užice, ki je bila šele nedavno tega otvorjena, se je pripetila včeraj težka železniška nesreča. Na postaji Vlakovac je trčil vlak, ki je prišel z veliko zamudo iz Valjeva, s potniškim vlakom iz Beograda. Udarec je bil tako močan, da sta bili uničeni obe lokomotivi, 8 vagonov pa razbitih. Sprevodnik Dragomir Janković je obležal takoj mrtev, 12 potnikov pa je bilo težko ranjenih. Zanimivo je, da vozijo vlaki na tej novi progi stalno z večurnimi zamudami, kar pač najlepše dokazuje, kakšen red vlada na srbijskih železnicah. —

Narodna skupščina

DANAŠNJA SEJA JE BILA PREDVSEM FORMALNEGA ZNAČAJA.

BEOGRAD, 12. oktobra. Današnja seja okrnjene narodne skupščine je potekla brez vsakega zanimanja poslancev in je trajala od 10.45 do 13. ure. Zemljoradniki so v opoziciji, radikalni in demokrati pa sprejmejo brez vsakega ugovora vse vladne predloge. Že po prečitaniu zapisnika je prišlo do ostrega prerekanja z zemljoradniki, ki so kritizirali odgoditev sej kljub sklepu narodne skupščine, da mora agrarni minister v treh dneh predložiti agrarni zakon. Od tedaj je potekel že mesec dni, zakona pa še vedno ni. Poslanec Kokanović je protestiral proti zavlačevanju dela v narodni skupščini, kakor tudi proti temu, da dr. Korošec sploh ne odgovarja na interpelacije.

Nato so bili prečitani razni predlogi in poročila. Med drugim so predložene v ratifikacijo sledeče v zadnjem času sklenjene trgovinske pogodbe: z Albanijo, Egiptom, Estonsko in Letonsko.

Verifikacijski odbor je poročal o nekaterih izpremembah v mandatih, proti čemur je poslanec Voja Lazić odločno protestiral, češ da verifikacijski odbor sploh ni imel nobene seje in da je celo poročilo odbora kratkotalo potvorbno.

Seja je bila zaključena ob 13. uri. Prihodnja se bo vršila 17. t. m. in so na dnevnem redu: Zakon o menicah in čekih, zakon o državnih pravdnikih, odvetniški zakon ter begluška uredba.

Dr. Marinković na povratku v Beograd

BEOGRAD, 12. oktobra. Iz Pariza je došlo poročilo, da je zunanji minister dr. Marinković danes dopoldne odpotoval zopet v Beograd.

Nettunske konvencije odposlane v Rim

BEOGRAD, 12. oktobra. Danes so bile s posebnim kurirjem odposlane ratifikacijske listine nettunskih in beograjskih konvencij v Rim, kjer bo še ta teden izvršena zamenjava.

Kralj pride u Zagreb

ZAGREB, 12. oktobra. Današnji beograjski in tudi nekateri tukajšnji listi so priobčili vest, da namerava kralj 1. ali 17. decembra posetiti Zagreb.

Nova taksa na kino-vstopnice

BEOGRAD, 12. oktobra. Za jutri je sklicana seja finančnega odbora narodne skupščine. Med drugim je na dnevnem redu tudi vprašanje takse na kino-vstopnice, ki bo najbrže zopet povišana.

Izgon žurnalista Horana iz Pariza

PARIZ, 12. oktobra. Korespondent Hearstovega časopisnega koncerna, novinar Horan, ki je prišel na dosedaj nepojasnjen način v posest tajne francosko-angleške pomorske pogodbe in ga je francoska vlada radi objave pogodbe izgnala iz Pariza, je nocoj pobegnil v Bruselj, odkoder namerava s prvim parnikom odpotovati v Ameriko. Postopanje francoske vlade smatra za kršitev mednarodne novinarske svobode.

Municipijsko skladišče zletelo u zrak

MILAN, 12. oktobra. V Castagnolu pri Trevisu je prišlo pri razkladanju velikih municijskih zalog do silne eksplozije, ki so jo slišali 30 km daleč. Municijska delavnica je bila popolnoma porušena in tvori le še kup razvalin. Kosi železja so razmetani v okrožju pol kilometra. Izpod ruševin so potegnili dosedaj 6 mrtvih in 4 ranjene. Med žrtvami je tudi ravnatelj municijskega skladišča, neki artiljerijski poročnik.

Byrdova ekspedicija na Južni tečaj

NEW-YORK, 12. oktobra. Ricard Byrd ki je lani preletel z letalom Severni tečaj, je odpotoval včeraj z ladjo »Calar-sen«, ki se uporablja za lov na kite, iz Los Angelosa v Novo Zelandijo: odkoder namerava potem z dvema drugima polarnima ladjama prodirati proti Južnemu tečaju. Njegova ekspedicija šteje 82 oseb in ima s seboj tri letala. Štala bo 1,250.000 dolarjev. Ekspedicija se bo vrnila šele 1. 1930.

Skrivnostien umor u Toulonu

PARIZ, 12. oktobra. Pred nekaj dnevi so našli znanega slikarja Latila iz ugledne rodbine v Toulonu v njegovem stanovanju mrtvega. Truplo je bilo popolnoma golo in v skrčeni legi pod mizo. Več komadov pohištva v sobi je bilo razbitih. Po prvem rezultatu preiskave se je zdelo, da je bil Latil zastrupljen z močno dozo kokaina. Sedaj pa so dognali, da je bila usodnega dne pri Latilu na obisku 26letna princezinja Marija Gallan, ki je od tedaj izginila brez sledu. Sumi se, da ga je najbrže ona umorila.

Kraljev dar maršalu Franchet d'Esperayu.

Bivši vrhovni komandant zavezniških čet na solunski fronti, francoski maršal in naš vojvoda Franchet d'Esperay, ki se je udeležil velikih proslav povodom 10letnice prebitja solunske fronte, je prejel od našega kralja v dar popolno uniformo z vsemi znaki našega vojvode. Ta nepričakovani dar izvira od tega, ker ima maršal Franchet že najvišje naše vojno odlikovanje in torej manjšega ne more več dobiti. —

Trpinčenje živali.

Lastnik voza za odvažanje pošte naproša, da k gorenji notici v našem listu dostavimo, da je konj padel vsled tega, ker se je spodrsnil in ne vsled onemoglosti in sestradanosti. Tudi onnenje živinozdravnika, da ni konj za nobeno delo, ker je sestradan, ni merodajno, ker je konj sam vstal ter v trupu peljal naprej poštni voz. Če bi bil konj onemogel, bi vendar ne mogel voziti naprej.

Arretirali so

v Mariboru nekega trgovskega uslužbenca iz Zagreba, ki je ukradel 5000 Din. Iskala ga je zagrebška policija in ko je telefonično obvestila mariborsko, so ubeglega tatu tu že prijeli. Od ukradene vsote je imel še 300 Din.

Karijera vojnega zločina

KAKO SO SE ČASTNIKI SPREJEMALI V NAŠO VOJSKO? — SLUČAJ GEROČ. — KAJ SE MORA RAZKRITI?

Ob sprejemanju bivših avstro-ogrskih častnikov v našo vojsko so se dogajale čudne stvari, o katerih je dovolj prič. Mnogi častniki, ki so požrtvovalno vršili težko službo v poprevratni dobi ter iz lastne inicijative storiili mnogo dobrega domovini, so čakali na sprejem dolge mesece, ko so bili sprejeti že drugi, ki se v službo ob prevratu sploh niso javili. Nesprejeti oficirji so za težko in odgovorno službo dobivali od pokrajinske vlade plačo v kronah, sprejeti so pa dobivali veliko večjo plačo v dinarjih. Prvi so imeli tudi škodo pri činovni stopnji. Povrh in pri mnogih najhujša je bila eksistenčna negotovost. Čudnega prevzemanja ni znal nihče razložiti. Vojaške oblasti so pisale in pisale, pošiljale so seznam za seznamom, iz katerih je bilo razvidno, kdo bi se moral po vsej pravici prevzeti, a vse je bilo zaman.

Ko je bilo prevzemanje končno dovršeno, je prišlo pa drugo. Večje število zaslužnih častnikov so upokojili tik pred uvedbo novega vojnega zakona. Nihče ni mogel razumeti, zakaj in kako se to godi, ko je bilo najširši javnosti znano, da so upokojeni častniki nacionalno in strokovno najboljši, ne samo čisti, temveč celo vzorni. Tako so bili upokojeni nena doma za severno mejo države zelo zaslužni podpolkovnik Škabar, Uzorinac, Dereani in še mnogi drugi.

Zakaj gre ta, zakaj oni? Zakaj ostane ta, zakaj se prevede na novi zakon ta, zakaj ne oni? Same uganke brez konca in kraja. Tam, kjer so odločali, se niso brigali za nobeno mnenje; ne za javno, ne za posredovanje oblasti, ne za ocene ne posrednih poveljnikov — sploh za nič. To so bile velike napake in krivice.

Sedaj po desetih letih se je odkrila vsaj ena tajnost. — Imamo namreč dokaz, da se v pisarni, ki je odločala o usodi častnikov, tudi za mnenje svojih zaslužnih rojakov niso brigali, da niso vprašali za mnenje ne pravih nacionalnih revolucionarjev in ne srbskega ljudstva, ki je v dobi okupacije tudi spoznalo dovolj predstavnikov avstrijske armade.

Lani ob desetletnici upora v Toplicah, ki je bil krvavo udušen od avstrijskih, bolgarskih in nemških okupacijskih čet, so prišla v beograjske liste neka pisma nekdanjih voditeljev upora. Tako tudi pismo vojvode Koste Vojinovića avstrijskemu orožniškemu kapetanu Milanu Geroču. Ta oficir je vodil takozvano kazensko ekspedicijo po vaseh okrog Kopaonika. Tu so streljali v goroko množico, požigali so hiše, plenili živino itd.

Pismo Koste Vojinovića je bral tudi poveljnik celokupnega orožništva general Tomić. — Geroč? — Geroč? — To ime mu je bilo znano. Kdo je to? — To

je vendar podpolkovnik Milan Geroč, po močnik komandanta žandarmerije v Beogradu! — Seveda je — prej kot kapetan na čelu ekspedicije v Kopaoniku, sedaj kot podpolkovnik na čelu žandarmerije v Beogradu. Res, čudna karijera.

Ker je bila vsaka pomota v osebi izključena, so Geroča upokojili in vtaknili v preiskavo. S preiskavo je začelo vojaško sodišče. Zaslišalo je mnogo prič iz kopaoniškega okraja. Vse priče imajo nekdanjega orožniškega kapetana v strašnem spominu. Pripovedujejo, da je njegova četa morila, plenila in požigala. Naštevajo grozne podrobnosti, kako so bile umorjene tudi žene z dojenčki v naročju, kako se je od ljudi z barbarskim mučenjem izsiljevalo priznanje o skritem orožju, kako so Geročevi vojaki nekemu kmetu razbeljeno puškino cev vtaknili v uho, ker ni hotel povedati, kje ima denar in podobna zverinstva.

Geroča, ki je pred vojaškim sodiščem vse tajil, so privedli te dni pred sodišče prve stopnje v Kruševac, ker spadajo pod to območje vsi kraji, v katerih je služboval l. 1917. Ko je ljudstvo zvedelo, da pripeljejo Geroča, so množice iz mnogih vasi začele oblegati sodnijo. Po poročilu »Politike« so mnogi ljudje že pred sodnijskim poslopjem očitali Geroču v obraz najhujše zločine, »Vreme« je pa poročalo, da niso nikogar pustili blizu. Geroč je baje izjavil, da še nikdar ni bil v Kruševcu in da ne ve, kako se je nabralo proti njemu toliko obtožb, ko je vedno vršil le višje zapovedi ter v dokaz mirne vesti tudi vstopil v SHS vojsko.

Njegov zagovornik, beograjski odvetnik, Dobra Minič, je pa naglasil, da ne more nositi odgovornosti in posledic za vse to, kar so ukazali višji in da ima že ves razbremenilni material pripravljen za razpravo.

Zanimanje za to razpravo je velikansko. Najprej pri prebivalstvu, potem pa pri juristih. Prebivalstvo je prepričano, da ga mora zadeti najtežja kazen — smrt. Ko so ga privedli v Kruševac, so se že čuli kliči: »Dajte ga nam, da mu mi sodimo!« — Juriste zanima, kako se bo obravnavalo vprašanje vojnih zločinov: Kaj je Geroč sam zagrašil, v čem je sokriv in kaj je izvrševal na povelje drugih.

Ob vsakem izidu razprave se mora rešiti in izkazati tudi to-le: Tudi drugod se pa dolga leta skrivajo razni zločinci, skrivajo se pa pod tajnimi imeni in ne na vodilnih mestih vojske in žandarmerije. Kdo je kriv, da imamo mi to gorostasno posebnost? In posebej še, kdo je kriv, da imamo poleg vseh krivic, ki so se zgodile tolikim najboljšim častnikom.

Uradno preklicani

so sklepi okrajnega sodišča v Mariboru: Popolnoma radi umobolnosti: Ivan Lešnik, posestnik v Vrhovem dolu; posestnica Marija Jauk, rojena Male, stanujoča v Pekrah št. 16. Radi zapravljenosti in pijančevanja so omejeno preklicani: Marija Grabar, posestnica pri Sv. Martinu pri Vurbergu; Josip Kek, posestnik na Pobrežju in Jožef Kreitner, stanujoč v Dogošah. —

Ogled stanovanjske kolonije.

K zgradbam stanovanjske kolonije, katerih izvršitev se bliža koncu, prihaja dnevno nebroj ljudstva, ki si jih želi ogledati ne le od zunaj, temveč tudi od znotraj. Vstop v nedovršena poslopja pa je jako nevaren, osobito, ker manjkajo v istih stopnice, ročaji itd. vsled česar se lahko pripeti kaka nesreča. Večkrat pa poškodejuje obiskovalci tudi vogale zidovja, vrata, okna itd. Sočasno pa se moti s tem delavce pri delu. Iz navedenih razlogov opozarja mestni magistrat, da je ogled kolonije brez utemeljenih vzrokov dovoljen samo ob sobotah popoldne in ob nedeljah dopoldne, in sicer le z dovoljenjem gradbenega vodstva, ki se nahaja na Betnavski cesti št. 37. — Tujim osebam je notranji ogled hišic sploh prepovedan.

Muzejsko društvo v Mariboru

obvešča svoje člane, da se bo vršil izredni občni zbor v nedeljo 14. oktobra ob 10. dop. v prostorih Študijske knjižnice. Na dnevnem redu je poročilo odbornikov, imenovanje častnih članov, udnina za l. 1929 in slučajnosti. —

Avtomobilna vožnja po Vetrinjski ulici.

Iz prometnih ozirov se prepoveduje vožnja z avtomobili po Vetrinjski ulici od Glavnega trga v smeri proti Grajskemu trgu. Uporabljanje Vetrinjske ulice po avtomobilih je dovoljeno le v smeri Grajski trg—Glavni trg. Promet v nasprotni smeri je dovoljen v tej ulici samo za kmečka vozila. Avtomobili, vozeči z Glavnega trga proti Grajskemu trgu, oziroma Aleksandrovi cesti imajo brezizjemno uporabljati Tattenbachovo in Kopalniško ulico, oziroma paralelne ulice nižje Kopalniške ulice. —

Sreča oblastnega predsednika v nesreči.

Koncem preteklega meseca se je vozil oblastni predsednik g. dr. Leskovar z več gosti z avtom po Zgornji Savinjski dolini. Med Solčavo in Ljubnom je pri nekem ovinku oziroma izogibalšču, kjer je že stal neznan avto, doživel neprijeten incident. Čim je njegov avto zdirjal mimo, se je nenadoma znašel z vsemi svojimi potniki v jarku. K sreči razen strahu ni bilo nič hujšega, ostala pa je skrb za poškodovani avto, ki je bil last oblastnega odbora. Ako je bila vožnja privatna, bo stvar vsekakor že malo bolj sitna. Gre torej za vprašanje, kdo naj plača sedaj stroške za popravilo avtomobila? —

Naša agilna trg. obrtna mladina

gostuje dne 13. in 14. t. m. v Slov. Bistrici in Poljčanah s svojim diletantskim odrom. S tem si mladina utira uspešno pot tudi izven svojega delokroga. V kratkem jo bomo imeli priliko videti tudi na mariborskem odru. —

Razpisano sodniško mesto.

Pri okrajnem sodišču v Celju se odda mesto okrajnega sodnika. Prošnje naj se vložijo do 25. oktobra pri predsedništvu okrajnega sodišča v Celju.

Zdravniška vest.

V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je vpisan dr. Ivan Serbec, sekundarij oblastne splošne bolnice v Mariboru. —

Vabimo na vinsko trgatavo.

ki jo priredi Jugoslovenska Matica v Mariboru v soboto, dne 13. t. m. ob 20. uri v dvorani Uniona. Dohodki prireditve so namenjeni narodno-obrambnemu delu in je naša dolžnost, da tako delo z vsemi močmi podpiramo. Nasprotja, ki obstojajo v naši notranji politiki, ne smejo ovirati in motiti akcije v prid našim neodrešenim bratom, marveč moramo vsi brez razlike na strankarsko pripadnost biti edini, kadar gre za interese našega Primorja. Vstopnina je določena zelo nizko tako, da je mogoče tudi širšim krogom naroda posetiti prireditve. V soboto torej v Union na vinsko trgatavo.

»Zarja«

v Pobrežju vabi na vinsko trgatavo v soboto zvečer 13. t. m. v gostilni Balon. — Vstopnina ni. — 1926

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 12. oktobra. Zaprtó.
Sobota, 13. oktobra ob 20. uri »Gejša« ab. C. Premijera.
Nedelja, 14. oktobra ob 20. uri »Gejša«.

Celjska gledališka sezona se otvori z dvema gostovanjema mariborske drame: V torek 16. oktobra z moderno komedijo Ludviga Fulde »Ognjenik«, nadaljni teden pa z Zolajevó dramó »Tereza Raquin«.

Dvoje dramskih predstav nam je že dalo naše gledališče v letošnji sezoni: Cankarjeve »Hlapce« in Sacha Guitryevo veseloigro »Moj oče je imel prav«. Pokazalo je, da zasluži boljše ravnanje od državne uprave in od prebivalstva: da ne bi bile tako pičle podpore in obisk tako slab.

Dobro je naše gledališče, pridne moči ima. To bi moralo v prvi vrsti oceniti prebivalstvo. Razni odri v mestu bi se lahko podrli ali razšli, če jim tako boljše sodi. Praznina, ki »reži« v gledališču, mestu ni v čast in je tudi neprimerna napram igralcem, ki se pošteno trudijo. Posebne obsodbe vreden je še slab obisk ob reprizi »Hlapcev«. Če ne bi bilo dijakov, ki se video, da hlapčuje Maribor — nekulturi.

Ta vzorna, globoka in važna slovenska tragedija je res dobro podana. Jerman (g. Rakuša) je začetkoma samo simpatična pojava, v razvoju dejanja je pa postal človek iz mesa in krvi. To je končno dosegel ves učiteljski zbor. Hvastja g. Rasbergarja ni mogel biti boljši, na Komariju bi pa g. Pavle Kovič, ki se zelo dobro razvija kot karakterni igralec, lahko malo bolj podčrtal licemerstvo in potuhnenost, odurnost pa omilil. Lojzka (gdč. Kraljeva) je vredna vsega priznanja. Zupnika je izvrstno interpretiral g. Joško Kovič. Popolnoma ga je razumel ter tudi predstavil kot svojevrstno žrtev sistema rojenega, vzgojenega in ustvarjenega hlapčevanja, kot človeka, ki služi temu sistemu brezpogojno in dosledno, a ima pri tem bistvo oko za značaje vseh ljudi, ki mu pridejo na pot. — Dober je bil tudi Kovač Kalander gosp. Groma, posebno dober ob slovesu od Jermana. Prvega podežeskega zdravnika je predstavil g. Železnik in dobro izrazil fatalizem njegovega usodnega izreka: »Mogoče je — — » Male ženske uloge so bile tudi dobre, zlasti Jermanova mati.

In sedaj nekaj, kar je kvarilo! — Vsi dosedaj navedeni so bili dobro ali zadostno v slogu dobe in kraja ali torišča »Hlapcev«, po zunanosti podeželske učiteljice niso mogle biti boljše, sliko je pa kvarila županova in krčmarjeva noša ter kučme in klubuki iz rokovnjaške dobe. Preveč našemljen je bil kmet Nace, Pisek (g. Harastović) drugače prav dober je bil pa pregibčen. Slovenski pijančki ne odkakujejo kakor žoge. Bolj se je treba poglobiti v duh in barvo dela. Skrbni naj se, da bo podan realno skladen kos življenja.

Pri »Hlapcih« je to še posebno potrebno in zgrešiti ni posebno lahko, ko je pisatelj sam dejal: »Pisal sem jih tako živo, da sem obraze videl in glasove razločeval.«

Veseloigra »Moj oče je imel prav« — je bila popolnoma — prav. Podana je bila tako, da se je občutilo, da to ni samo vesela igra. Duhovitost in pikrosti so ostale in učinkovale. Gospa Bukškova je bila elegantna, mondana, g. Grom v svojem elementu, malo premlad, sijajni gdč. Kraljeva in g. Savinova. G. Tovornik je dober, če ne pretirava s komiko. Sploh je bilo vse — prav.

Da bi bilo le našemu gledališču — prav.

Izginil je.

Že včeraj smo omenili, da je neki kmet iz ptujskega okraja v Mariboru pred nekaj dnevi prodal svojo kobilo in potem izginil. Mož je 52 letni Martin Zamuda iz Stojncev. V ponedeljek zjutraj je bil še v gostilni Vlahovič na Aleksandrovi cesti. Tu je dal shraniti konjsko odejo do popoldanskega ylaka, s katerim se je nameraval odpeljati domov. Ni se več zglašil. Kdor bi kaj vedel o njem, naj prijavi to policiji. —

Mariborski in dnevni drobiž

Izpremembe na mariborskih srednjih šolah.

Listi so se že večkrat pritoževali o preurejanju šolstva po pričetku šolskega leta. Da je to velika škoda za urejen pouk in prava sramota za šolsko administracijo, o tem ne more biti dvoma. V zadnjih dneh je s temi izpremembami prizadet tudi Maribor. Na gimnazijo je prišel iz Murske Sobote prof. G. Šilih, iz ženskega učiteljišča je na moško prestavljen dr. Žgeč, iz moškega na žensko prof. Fink. Včeraj pa so prinesli časopisi vest, da je prestavljen z učiteljišča v Kastvu na gimnazijo v Mariboru meščanskošolski učitelj g. Rudolf Saršon. Ne-le, da na gimnaziji sedaj ne primanjkuje nobene moči, saj nimajo tamošnji učitelji skoraj nikakih nadur, ni tega predlagalo niti ravnateljstvo niti prosvetna uprava; mimo potrebe, brez predloga je na bogve čegavo intervencijo prestavljen meščansko-šolski učitelj na našo gimnazijo. Dosedaj so dobivali naslove profesorjev le vadniški učitelji na učiteljiščih, s tem pa je prvič, da pride učitelj brez visokošolske izobrazbe na gimnazijo za rednega profesorja. Tako je pač znamenje časa, znak naših prilik: povsod drugod, najbolj pa v sosednjih nemških deželah dvignilo kulturo,

storijo vse za šolstvo, pri nas pa potiska jo stare, ugledne in docela urejene šolske zavode na nižji nivo. Tu ne gre za osebo novo imenovane učne moči, gre za načelo: naše srednje šole in zlasti gimnazije se ne bodo mogle dvigniti niti ohraniti na dosedANJI stopinji, ako bodo za učitelje postavljene učne moči, ki so v Avstriji bile le vadniški učitelji na učiteljiščih, ki se niso na višjih šolah privadile znanstvenih metod, pa naj so osebno še tako marljive in sposobne. Kar nas pa čudi tembolj, je to, da se je v dobi »slovenske vlade« pričelo z demontiranjem srednjega šolstva in pričelo z zavodom, ki je našim vladujočim prav blizu, z mariborsko gimnazijo. —

Novi samoupravni posli mariborske občine.

S 1. novembrom stopi v veljavo naredba velikega župana mariborske oblasti, s katero se vrnejo mariborski mestni občini oni posli politične uprave I. stopnje, katere ji je odvzela svoječasno deželna vlada za Slovenijo in se nanašajo na državljanstvo, stanovske matice in sklepanje zakonov, ljudsko štetje, volitve v zakonodajna zastopstva, socialno zavarovanje delavcev in nameščencev, vodno pravo in bogočastie.

Sleparija z zavarovalnino

STRAŠNI DINAMITNI ATENTAT NEKDAJ, DANES »ŽIVI MRLIČI«. — FIN-GIRANA SMRT. — SAMOPOŠKODBE.

Zavarovanje proti nezgodam, za življenje, proti prirodnim nesrečam itd. je zavzelo velik razmah in razvilo se je tudi posebno sleparstvo. Sleparji so že od začetka zavarovanja, samo zločinske metode se spreminjajo. Nekdaj je bila samo surova sila, umor, da se pridobi zavarovalnina, sedaj so pa razne, zelo pretkane metode.

Zavarovalnice o tem ne govorijo rade, da ne bi v svojo škodo popularizirale raznih trikov. Največ takih sleparij se še dozna iz sodnijskih spisov. Naj sledi nekaj primerov starejših in novejših.

Pred 50. leti je bil Thomasov dinamični atentat. Neki Thomas, v resnici William King iz Halifaxa je skoval peklenški načrt, da bi spustil v zrak ladjo s posadko več sto mož ter se polastil velike zavarovalnice. Zavarovati je dal velik zabo, češ, da so v njem dragocenosti. V zaboju je bil pa peklenški stroj. Za žrtev si je izbral ladjo »Mosel« od severo-nemškega Lloydja. Thomas je hotel svojo nevarno prtljago spremljati do Southamptonu, odviti pred svojim odhodom peklenški stroj, da bi dotekel na poti v Newyork in dvignil ladjo v zrak. V Bremerhavenu se je pa 11. decembra 1875 pri nakladanju peklenški stroj sam sprožil ter usmrtil okrog 100, ranil pa še več ljudi. Predno so ga prijeli, se je zločinec — ustrelil.

Ta zločin je bil nekdanj velikanska senzacija, dasi je bil Thomas-King jako primitiven zavarovalninski slepar. Metode so danes finejše in komplicirane. Zavarovanec »umre«, da bi dobro živel od visoke zavarovalnine.

Pred 30. leti je v Karpatskem komiteju neki Jasil Braun umoril svojega dvojnika, ga pokopal pod svojim imenom ter se polastil zavarovalnice. Danes se izvedejo take sleparije brez krvi in celo s humorjem.

Pred dvema leti se je podal neki Teodor Porte na alpsko smučarsko turo ter

se ni več vrnil. Več dni so ga iskali, našli so samo njegovo palico in kapo. Torej nesreča, smrt v razpoki ledenika. Vdova je prejela zavarovalnino. »Ponesrečenega« smučarja so pa izsledili na Elzaškem ter zaprli njega in njegovo »veselo vdovo«.

Drugi, ki je bil še boljše zavarovan in je že plačal par premij, se je pa s svojim prijateljem kopal v neki reki. Nekaj časa je plaval po reki, da so ga vsi videli, potem je pa izginil. Neopaženo je dosegel nasprotni breg. Ker se tolikokrat zgodi, da utonejo tudi dobri plavaliči, bi bili skoraj že izplačali zavarovalnino žalostni vdovi, če ne bi bila neka okolnost zbudila suma.

»Živi mrlič« je bil velik skopuh in to ga je izdalo. Vedno je hodil v lepih oblekah, obleka, ki je ostala v kabini, je bila pa zelo ponošena. Bila je taka, da bi jo tudi velik skopuh brez obžalovanja vrgele proč. To je napotilo k preiskavi in zasledovanju, ki se je končalo s polnim uspehom. Smrtna nesreča je bila fingirana.

Dunajskega tehnika Mareka so obdolžili, da si je odsekalo nogo, da bi dobil veliko zavarovalnino. Proces je bil velika senzacija. Marek je bil oproščen, zavarovalnica se je z njim pobotala. Senzacionalni dunajski proces je Dortmundu napotil nekega Henrika Kürla, da se je visoko zavaroval, potem si pa dal nogo povoziti od vlaka. Pred sodiščem je stvar slabo iztekla. Sodniki so se prepričali, da je imel Kürl pomočnika, ki mu je nogo strokovnjaško obvezal ter preprečil močno in nevarno krvavenje. Kürle je dobil 9 mesecev ječe, za zavarovalnino se je pa obrisal.

Dokazanih in nedokazanih samopoškodb je dolga vrsta, ravno tako tudi skrivnostnih slučajev smrti — vse radi zavarovalnice.

Jim bo odpuščen, če umrjejo, bodo pa s svojim koncem koristili človeštvu, kateremu so prej prizadeli škodo. V Rigi bo sedaj znani raziskovalec gobavosti ali lepre profesor Snikers cepil na smrt obsojenega morilca Kirsteina z lepra bacili, da dožene vse faze nalezljivosti te strašne bolezni. Gobavost se sedaj uspešno zdravi z oljem drevesa hidrokarpus, ni pa še dovolj preiskana. Profesor Snikers je prepričan, da bo okuženega človeka lahko tudi ozdravil. Obsojenec se je sam stavil na razpolago.

Zamenjani ženi

Madžarski listi objavljajo sledečo dogodbico. Dva kmeta, dobra prijatelja, oba oženjena, sta se zaljubila vsak v ženo drugega. In namesto da bi poravnala ta spor z nožem, sta se prijateljski pobotala, da bosta kratkoma zamenjali žene, da se izogneta škandalu in stroškov. V proslavo te nenavadne zamenjave sta priredila svečanost, na katero so bili povabljeni tudi sosedi. Obe ženi sta se smatrali kot nevesti in po pojedini je odšla vsaka na dom svojega moža. Ž njo pa tudi njena dota: ena krava in dve svinji. Vse je šlo v redu in zadovoljstvu. Toda že čez mesec dni, ko sta oba zakonska pasa okusila srečo nove zakonske zveze in potrošila tudi denar, pa sta nenadoma prišla do prepričanja, da je bilo poprej vendar bolje. Oba sta to odkrito potožila drug drugemu. Posledica je bila, da sta se obe za nenjani ženi zopet vrnilji k prvemu zakonitemu možu. Ljudje pa pravijo, da je šele sedaj zakon obeh srečen in vzoren.

Minister — menin

Bivši kitajski zunanji minister Lu Cing Cieng je bil sprejet pred kratkim v benediktinski samostan v Brugesu. Prisego bo položil 15. februarja prihodnjega leta. Kakor razvidno, se krščanstvo na Kitajskem rapidno širi. Le tako si je mogoče razlagati, da prestopajo celo že mnoge vplivne osebe v krščansko vero in da se je celo znan državnik odpovedal posvetni časti in odšel v samostan.

Predlog sterilizacije v danskem parlamentu

V prejšnjem našem romanu »Pomlajeni« se je dosti govorilo o steriliziranih. Fantastični učenjak Ugolin je preuredil človeško družbo tako, da je duševno in fizično polnovredne ljudi pomlajeval, malovredne je pa steriliziral, odvzel jim je možnost pomnožitve. Steriliziranje se je praktično izvajalo že v jako starih dobah človeštva. Po turških mestih še danes hodijo evnuhi, skoplenci, nekdanji čuvaji haremov. So pa tudi moderne države, kjer je sterilizacija zakonito dovoljena in uvedena. Sterilizira se ljudi, katerim je bolešno razvita seksualnost v pogubo in kateri bi spravljali na svet le duševno in fizično bolne, malovredne potomce. To je uvedeno že v nekaterih ameriških državah. Sedaj se je predložilo tudi danskemu parlamentu. Sterilizirati bi se smelo po tem predlogu le one, ki sami na to pristanejo. In teh ne bi manjkalo. So ljudje, katere strašna, abnormalna pohotnost goni do zločinov, celo do umorov iz naslade. Mnogi bi se radi te strašne sile iznebili. V kaznilnici Garsten n. pr. sedi že dolga leta neki Kristijan Voigt, ki ima na vesti — dva umora iz naslade. Prvega je zagrešil v Nemčiji. Bil je v ječi, v norišnici, zopet v ječi in zopet v norišnici. Utekel je ter nekje skrito živel. Vsi so ga imeli za dobrega človeka. Naenkrat ga je zopet prijelo in drugi umor iz naslade je izvršil v Avstriji. Sedaj je v dosmrtni ječi. Može je bil mizar s primitivno ljudsko-šolsko izobrazbo. V ječi se je pa lotil učenja jezikov. Danes obvlada šest živih in mrtvih jezikov, bavi se z naravoslovjem ter piše učene razprave. Po svojem značaju je miren in dobrodušen, še krutosti nad kako živaljo bi mu človek ne prisodil. Tudi v resnici ni ničesar zagrešil razven v obeh strašnih slučajih, ko je bil žrtev svoje strašne abnormalne konstitucije. Če bi ga bili tega osvobodili, bi bil visokovreden član človeške družbe. — V drugi avstrijski kaznilnici je zaprt na 18 let 19letni Sourada, ki je pomoril celo družino, ženo in otroke jetniškega paznika ter potem na svojem begu posiljeval, davil in klal ženske, ki so mu k nesreči prišle na pot. Kaj bo ta počel, ko pride iz ječe? — Za danski predlog bi se našlo še dovolj podkrepilnih primerov.

Težke kazni za Nazarence

V naši državi obstoja, kakor znano, posebna verska sekta, takozvani Nazarenci, ki jim njihova vera strogo prepoveduje vzeti kako morilno orožje v roko. Pristašev te od države nepriznane sekte sicer ni veliko, vendar pa so izredno dosledni in se ne strašijo nobene preganjanja. Največ pridejo seveda v konflikte z vojaštvom. Niti eden od njih, ki je potrjen v vojake, noče prisesti, še manj pa nositi orožja, češ, da mu to prepoveduje vera. Pred petimi leti je bilo zato 72 Nazarencov obsojenih radi tega na 5 let zopora. Letos so prestali kazen in bili poklicani vnovič k vojakom. Vendar pa so ostali dosledni tudi sedaj in nočejo vzeti orožja v roke, čeprav so odsedeli že petletno kazen. Vojaško sodišče savske divizije jim je zato sedaj prisodilo desetletni zapor in je tudi Kasacijsko sodišče to rabsodbo potrdilo.

Naglo živeti, počasi misliti

Jej, gibaj se, spi, nosi praktične obleke in bodi srečen. Ne pij, ne delaj preveč, ne govori preveč, ne troši preveč denarja. Ne vznemirjaj se in ne draži živali. Skrb, da se tvoj duh odpočije in nikar preveč ne premišljuje. Dolgo razmišljanje je izredno škodljivo. Bili so časi, ko je bilo enostavno življenje združljivo z razmišljanjem, toda z izumom nebotičnikov, avtomobilov in vseh drugih modernih sredstev tehnike je postalo potrebno, da se ustvari nov stil življenja. Moderno geslo je: naglo živeti in počasi misliti. Ako pa hočeš res živeti enostavno in prirodno življenje, potem moraš živeti sam zase in sploh ne smeš misliti. To je po peročih ameriških listov življenjska filozofija pravega sto-odstotnega Amerikanca.

je od nekdanj bila znana po svoji hudobnosti.

Danes pa je cela hiša vesela, četudi se pere perilo, ker se rabi

Schicht
terpentin
Milo

Sport

Službene objave

ZNS službeno: V nedeljo sodijo: SK Maribor: SK Železničar rezerve g. Turino; SK Maribor: SK Železničar I. moštvo g. dr. Planinšek. Gg. Nerat in Frankl se naprošata, da prideta v nedeljo ob 10.30 dop. pred Veliko kavarno. — Tajnik.

MOLNP službeno: V nedeljo se bodo vršile tekme v sledečem redu: Ob 13.30 rezerve SK Maribor: SK Železničar. Ob 15. uri SK Maribor: SK Železničar finale. Obe tekmi bosta na igrišču Maribora v Ljudskem vrtu. Mladinska tekma SK Maribor: SK Železničar se preloži na drug termin. Službujoča odbornika sta Ilovar in Kurnik. Vsak klub mora postaviti 3 reditelje, ki se morajo pol ure pred tekmo javiti službujočemu odborniku.

Zaključna klubova dirka Peruna.

V nedeljo 14. t. m. priredi kolesarski klub »Perun« zaključno klubovo dirko, kakor vsako leto v St. Ilj. Start kolesarjev je točno ob 14. uri v Lajtersbergu pri gostilni Kos. Za dirko se je prijavilo nad 20 dirkačev ter bo nudila prijateljem kolesarstva pri senjorjih, kakor tudi pri juniorjih mnogo športnega užitka. Cilj je v St. Ilju na cesti pod cerkvijo. Po dirki se bo vršila prosta zabava v gostilni g. Stiligoja s sodelovanjem tamburaškega zborja Obmejnega zvona iz St. Ilja.

Poslano

Izjave in svarilo.

Ker se o kavarni »Kosovo« v slabem namenu in iz nevednosti širijo razne, moje obrti škodljive vesti, svarim vse, ki bi jih raznašali fer meni pripisovali odgovornost za to, kar se dogaja izven mojega lokala. Če svarilo ne pomaga, bom moral nastopiti s tožbami. Odkar vodim kavarno sam, se strogo skrbi za red in dostojnost. — Maribor, 12. oktobra 1928, Marko Radilovič. 1942

Panika v španski podzemski železnici

V podzemski železnici v Madridu je prišlo te dni do silne panike, tekem katere je bilo več oseb težko in lahko ranjenih. Na postaji pod špansko državno banko se je namreč vnel električni kabel. Nastala je strašna panika, vendar pa je hladnokrvnost uradnika preprečila nesrečo, ker je še pravočasno odstranil iz čakalnice vse potnike. Prava panika pa je nastala šele potem, ko je prišel vlak podzemske železnice. Malo je manjkalo, da ni prišlo do katastrofe. Potniki so razbili vse šipe in poskakali ven, da se rešijo. Uradnikom se je le z največjo težavo posrečilo pomiriti razburjene duhove, vendar pa jih je bilo kljub temu v splošni zmedbi mnogo težko in lahko ranjenih.

Prvi letalec — čarovnik

Prvi avijatik, ki se je dvignil v zrak, je bil Bartolomeus de Gusman, rojen v Santosu v Braziliji l. 1685. Bil je komaj 20 let star, ko je sestavil načrt letečega stroja, v katerem bi se mogel dvigniti v zrak. Gusmana je močno pritežirala španska kraljica, ki ga je pripočila portugalskemu kralju. Na poziv portugalskega kralja je prišel potem Gusman v Lizbono, kjer se je definitivno nastanil. Da bi bil sigurnejši v svojem delu, je stopil v samostan in se popolnoma posvetil letečemu stroju. Načrt njegovega aparata je še sedaj kot velika redkost v narodni knjižnici v Lizboni. Dne 8. avgusta 1709 je prvič pokazal svoj aparat in občinstvo se je lahko prepričalo, da se je z njim mogoče dvigniti v zrak. Stopil se v svoj aparat in se spustil v višine Caca da India. Videlo se je, kako se je obračal na levo in desno, dokler se ni končno spustil na tla brez vsakega incidenta. Na nesrečo pa Gusman ni imel prilike, da bi svoj aparat še izpopolnil, ker ga je v tem preprečila zloglasna inkvizicija. Inkvizitorji so ga pratkomalo proglasili za čarovnika, ki ima opravka z vragi in zlimi duhovi inso mu zato onemogočili nadaljne poskuse. Gusman se je preplašen umaknil, ker je bil v veliki nevarnosti, da ga javno zažgo na grmado. Seveda pa je treba pri tej priliki pripomniti, da tu ni šlo za moderna letala z motorji, temveč za čisto priprosta letala brez motorja, s katerimi pa se je bilo v slučaju ugodne struje vetrov mogoče vzdržati v zraku tudi po več ur.

Človek kot poskusni objekt

Medicina se poslužuje kunccev in drugih živali za svoja raziskovanja. To pa ne zadostuje. V korist človeka bi moral biti tudi človek poskusni objekt. Bilo je že mnogo požrtvovalnih in junaških zdravnikov, ki so na svojem telesu delali razne poskuse. Predlagalo se je tudi že večkrat, naj bi se v državah, kjer je smrtna kazen, uporabljalo za poskuse na smrt obsojene delikvente in sicer take, ki se sami javijo. Če ostanejo živi, naj

Edgar Wallace:

Zaba z masko

(The Fellowship with the Frog.)

Johnson je ponudil časopis Amerikan-
cu.

»Da, vse je notri. Mislim, da je stari
Whitby vso zgodbo povedal.«

»Jaz pa mislim, da je od filmskega
podjetnika Selinskega. Ali je res Ray
obsojen na smrt?« Broad je prikimal.

Kako strašno!« je vzkliknil Johnson.
»Hvala Bogu, da se je še pravočasno
vse zvedelo. Upam, da boste povedali
gospodični Bennet, da sem pripravljen
vse svoje premoženje dati na razpolago,
da bi se dokazala nedolžnost njenega
brata. Kaj ne, da pride do novega pro-
cesa? Če pride, se morajo najeti naj-
boljši odvetniki.«

»Ona je tu. Pridite, sami lahko z njo
govorite!«

»Tu?« je strmel gospod Johnson. »Te-
ga si pa nisem mislil.«

»Pridite — prijatelj je tu, ki bi Vas
rad obiskal. — gospod Johnson.«

Filozof je naglo in nervozno prišel v
sobo ter stegnil dekletu obe roki na-
sproti.

»Tako zelo mi je žal, gospodična Ben-
net,« je rekel. Strašno žal. Kako mora
biti šele Vam! Ali Vam morem na kak
način pomagati?«

Odmlajala je, v očeh je pa imela solze
hvaležnosti.

»Lepo je to od Vas, gospod Johnson.
Toliko ste že storili za Raya in inspek-
tor Elk mi je povedal, da ste celo pri-
pravljene, dati mu službo v svojem pod-
jetju.«

Johnson je zmajal z glavo. »To vse
skupaj ni nič. Raya imam rad in on je
sposoben dečko. Če ga spravimo iz te
zadreg, ga moramo takoj postaviti zo-
pet na noge. Ali ve Vaš gospod oče o
tej stvari?«

»Hvala Bogu, ne. Škoda, da je prišlo
vse to v časopise,« je dejala, ko ji je
Johnson povedal, kako je zvedel o stva-
ri.

»Gotovo je Selinski vse raztrobil,« je
menil Broad. »Ljudje od filma bi najraj-
še še svoj pogreb slikali. Kako se pa po-
čutite v novem položaju, gospod John-
son?«

Johnson se je nasmehnil. »Še vedno
sem ves zmeden in še vedno ne morem
razumeti, kako sem do tega prišel. Vče-
raj sem dobil prvo svarilo od žab. To
mi dokazuje, da sem važna osebnost.«

Iz svoje oguljene listnice je potegnil
košček papirja, na katerem so stale le
tri besede:

»Vi ste naslednji.«

RAZSTAVA TISK

7. - 21. X. - LJUBLJ. VELESEJEM

Zraven je bilo znano znamenje žab.

»Ne vem, kaj sem tem ljudem storil.
Gotovo sem pri njih slabo zapisan, kajti
kakih deset minut po prejemu listka mi
je prinesel sluga čaj, ki je bil čudno
grenkega okusa. Požirek sem takoj iz-
pljunil ter si usta dobro izpral.«

»Kdaj je bilo to?«

»Včeraj,« je odvrnil Johnson. Danes
sem pa dal čaj preiskati in kemik mi je
rekel, da je bilo v njem strupa dovolj
za usmrteitev sto ljudi. Čudil se je moji
sreči. Vso stvar bom še danes predal
policiji.«

V tem je stopil v sobo Elk.

»Kakšne novice prinašate?« je vpra-
šala Ela hlastno.

»Dobre,« je odvrnil Elk. »Ni se Vam
treba vznemirjati. Kapetan Gordon bo
na vsak način dosegel svoj cilj. Prepri-
čan sem, da je že v Gloucestru in da spi
v najboljši postelji.«

Prepričani ste, vesti iz Gloucestra pa
vendar nimate,« je nadaljevala Ela tr-
dovratno.

»Natančnih vesti sicer nimam, lahko
Vam pa zatrdim, da so vse vesti, ki jih
imamo, dovolj ugodne,« je dejal Elk.
»Lahko bi stavili, da bo vse v redu —
Odkod ste pa Vi zvedeli o stvari, John-
son?« je vprašal.

Novopečeni milijonar mu je razložil.

»Selinskemu in njegovemu operaterju
sem vse povedal,« je menil Elk zatrdli-
vo. »Ti ljudje od filma ne znajo ničesar
obdržati zase. No — kako se počutite
kot bogataš, gospod Johnson?«

»Gospod Johnson se ne počuti poseb-
no dobro,« je menil Broad. »Vzbudil je
pozornost ljubega gospoda žabe.«

Elk je žabje svarilo pozorno pregle-
dal. »Kdaj ste pa to dobili?«

»Včeraj zjutraj sem našel to na svo-
ji mizi.« Povedal je še zadevo lastrup-
ljenega čaja ter se poslovil. »O, gospod
Elk, če se Vam posreči žabo ujeti, bo-
ste storili veliko dobroto za človeštvo,«
je dejal, ko je že odhajal.

Danilo se je že, ko je Johnson odšel.
Elk mu je odprl hišna vrata ter gledal
za njim.

»Starega dečka imam rad,« je dejal
Broadu. »Gotovo je rojen pod srečno
zvezdo, ker ne morem razumeti, zakaj
ni stari Maitland premoženja zapustil
otroku...«

»Ali ste dete že našli?« ga je prekinil
Broad.

»Ne, to je tudi žabji misterij, ki čaka
na svojo rešitev.«

Johnson je medtem došel do cestne-
ga vogala in izpred hiše se je videlo, da
mu je stopil iz sence nasproti neki mož.
Bil je kratek razgovor, nato je pa vi-
del Elk blisk pistole in slišal strel. John-
son je omahnil, nasprotnik pa zbežal.

V trenutku je bil Elk na cesti. Filo-
zof očitno ni bil zadet, pač pa zelo
prestrašen.

Elk je stekel za vogal ceste, napada-
lec je pa že izginil. Vrnil se je k John-
sonu, ki je sedel na pločniku ter tipal
svoje ude, če so še celi.

»Ne, ne, upam, da je bil samo strah,«
je hropel Johnson. »Na kaj takega ni-
sem bil pripravljen.«

»Kako se je zgodilo?« je vprašal Elk.

»Ne morem razumeti,« je odvrnil
Johnson, ki je bil še vedno ves zmeden.
»Ko sem hotel preko ceste, je stopil k
meni neki mož ter me vprašal, če sem
Johnson. In potem je ustrel.«

Johnsonova suknja je bila od strela
osmojena.

»Ne upam si domov.«

Slučajno sta prišla mimo dva detektiva,
ki sta čuvala Gordonovo stanovanje,
in Johnson je bil priporočen v njuno
varstvo.

»To so pa res najvnetejši ljudje, kar jih
poznam,« je menil Elk ter majal z glavo.
»Človek bi si mislil, da so s svojim delom
v Gloucestru tako zadovoljni, da ne mi-
slijo na druge stvari.«

»Ko boste o žabi enkrat toliko vedeli
kot vem jaz, se ne boste več čudili,« je
menil Broad.

Bila je šesta ura, od zapada pa ni pri-
šla nobena vest. Ob sedmih je bilo stan-
je dekleta vznemirljivo. Vso noč se je
pogumno držala pokonci, da jo je moral
Broad občudovati, sedaj, ko se je bližala
strašna ura, so bile pa njene moči pri
kraju. Ob pol osmih je pozvonil telefon
in Elk je bil v enem skoku pri njem.

»Kapetan Gordon je zapustil Didcat
pred eno uro.« Tako se je glasila vest.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi, Malolijev v pose-
dovanje in sodijalne razene
občinstva: vsaka beseda 30 p.
najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženska, dopisovanje in ogla-
si trgoveške ali robljarskega
znanja: vsaka beseda 30 p.
najmanjši znesek Din 10.—

Učenko za šivanje sprejem.

Krčevina 111 I. vrata 6, za kavarno
»Promenada.« 1945

Hilomant.

Po linjah roke čita: prošlost, sedanost
in bodočnost. Hotel »Halbwild« soba 10.
V. Timofejev. 1943

Samo Din 26—28 plačate

za podplatanje ženskih čevljev in Din
2—38 za podplatanje moških čevljev.
Tudi vse čevlje z gumijastimi podpla-
ti in snežne čevlje sprejema v popra-
vilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«,
Tattenbachova ulica 14. 1898

Baržun

v veliki izbiri že od Din 22.— naprej
se dobi pri I. Trpinu, Maribor, Glavni
trg 17. U

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po cenl, hitro in okusno Franjo
Ambrožič, Grajska ul. 2. 1348

Dijaka ali dijakinjo

sprejme s 1. novembrom rodbina, ki
ima tudi sama dijake, na stanovanje in
hrano. Kje, pove uprava. U

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po naj-
višjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in ju-
velir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Suha bukova drva,

premog, kolobarji in vsakovrsten re-
zan les najceneje pri Piščancu na Dr-
žavni cesti. 1872

Voznika

za do-in odvoz okroglega in rezanega
lesa, išče Mariborska lesna industrija,
Koroška c. 46. 1927

Kolesarji pozor!

Ravnokar dospela velika pošiljatev
električnih svetilk za kolesa »Brosch«.
Posežite po njih dokler traja zaloga.
Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14.
1887

Služkinja za vse,

k rodbini z malim otrokom za Lju-
bljano se išče. Naslov v upravi. U

Sostanovalca

boljšega gospoda sprejemem. Naslov
pove uprava lista. U

Vinski mošt

dalmatince, prvovrstni filtrirani beli in črni, se toči v

Prvi dalmatinski kleti
Maribor, Mesarska ulica števil. 5

K obilnemu obisku se priporoča Jos. Povodnik

Zastopniki se iščejo!

ŠOLSKE KNJIGE

ZA VSE SREDNJE, MEŠČAN-
SKE IN OSNOVNE ŠOLE TER
ŠOL. POTREBŠČINE DOBITE

V KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE
MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 13

Sube gobe

plačuje najviše

M. Geršak & Co.

Ljubljana, Prečna ulica 4

(poleg mestne ljudske kopeli)

Telefon 2329 1912

Pristne kranjske klobase

vedno zveža zaloga pri

Ferdo Ussar

Maribor, Glavni trg 1

Spominjajte se CMD!

Livarski

koks

in angleški kovaški pre-
mog dospel. Kovaški in
kulinari koks stalno v zalogi

Mejovšek

Tattenbachova 13, tel. 457

Kavarna JACOB

vsako soboto in ne eijo

KONCERT

Provizijske potnike

za obiskanje privatnikov po manjših krajih Slovenije iščemo.
Predmeti, ki bi jih razpečavali dajejo možnost dobrega zaslužka
ker so neobhodno potrebni v krajih, kjer ni električnih napeljav.
Predpogoj je znanje slovenskega in nemškega jezika. Reflektan-
tom, ki imajo dobre reference ali ki lahko vložijo za kolekcijo
kavejco 1000 Din, se dajejo tudi predujmi na potne stroške. Po-
nudbe na „Barzel“ d. d., Subotica. 1941

BATERIJE

za žepne svetiljke 1919

galanterijo, drobnarijo, parfumerijo, pletenino,
papir, šolske potrebščine, vrvarske in pletarske
izdelke, kremo in vazelino za čevlje itd.

na debelo in drobno priporoča

DRAGO ROSINA, MARIBOR

Vetrinjska 26